

Aurinko paistaa tänään, niin että kelpaa katsella syksyksi kirjavoituvaa luontoa. Mutta ei tarvitse muuta kuin keskustella naapurinisäntäväen kanssa potunnostosta, niin tietää, etteivät ne nämä pari poutapäivää vielä ihmeitä tee, viikon sateiden jälkeen... Illemmällä sitäpaitsi taitaakin jo sataa, niin on povattu. "Alkäämme kuitenkin usko-ko, että ei ne koskaan turhaan käydä taida (Ilman - Ennustukset), vaikka usein toftakin ennustavat. Periwastoin suittaa tämä välisti silloinkin tapahtua, koska ilmarmerkillä on aivan selvä ja luonnollinen perustus."

Lainaus on kirjastesta Uusi ja wakaa Ilman-Ennustaja, eli Maanwiljelijöille tarpeellisia tietoja Sään- eli Ilman- muutteista jne. Toinen painos Turussa 1862. Ollapa hyvä!

Kirjan on toimittanut lainaksi Reino Hilli Lämsäntieltä, ja sen omistaja on leiman mukaan kerran ollut SIVISTYSSEURAN OULUSSA KIRJASTON, "ännä" lopussa, mutta en ymmärrä miksi. Tämän juuri 1860-luvulla Oulussa toimineen seuran kirjasto hupeni sitten kuin akanat tuuleen.

Annetaanpa vanhojen ennustusten olla. Naputtellen ilmaputuriani (kirjasten mukaan "Parometri") ja huomaa samassa sivun 14 alareunassa frakturatekstin kertovan, että hämähäkit ovat elävistä kenties luotettavimmat ilman-ennustajat. Mitäs sanotte, Similät, Harjamat, Mäkelät? Jos sen sallitaan olla akkunan pielessä, nimittäin hämähäkin, että sen menot ja toimet koska hyvänsä havaitaan, nähdään, että hän tarkasti ennustaa ilman-

muutteet. Sitten kerrotaan, että sateen tulossa hän ei seittänsä kudo, mutta uskollisesti kyllä kauniin ilman hankkeissa.

Hämähäkkiä näyttäisi pitävän sopivasti yllyttäänkin, eikä hänelle saisi sen vuoksi ruokaakaan antaa... Jaa'a, kyllä ne meidän tuhat ja sata hämähäkkiä sentään näihin asti ovat olleet omissa ruuissaan! Pitäisiköhän ruveta seurailemaan eikä vain aina huiskia verkkoja pois! Ensi kesänä pitää myös koettaa katsoa, lenneskelevätkö yököt taikka sonitaiset päivän laskeissa, se tietäisi kaunista ilmaa. "Kiitä parmaista kesää", kehottaa kirjasteni. Minä kiitän kesää, vaikka niitä pahuksen parmoja ei ollutkaan, eivät onneksi ole oppineet munimaan autoihin. Niitä meidän metsätie-lämmekin pörrää enemmän kuin nelijalkaisia. Hevosia en ole tainnut nähdä koko kylällä, mutta kavionjaljet kuitenkin. Lehmiä sentään on, niin että lapset oppivat että on muutaakin maitoa kuin kaupanmaitoa.

Kirjaseen sisältyy myös muutamia sivuja suomalaisia sananlaskuja ilmoista ja säistä. Ne ovat paljolti tuttuja, mutta vaikka koko kesän olen ilmansuuntia seurailut, panee kysimään tukanjuuria, että

mikä se on kako, joka ei kauan tuule eikä lakkaa, ennenkuin sataa.

Vaikka on syksy, lopetan kesän ennustamiseen. Näin tämä Ilman-Ennustaja: "Kuu kiurusta kesään, / puoli kuuta peiposesta, / wiikkokausi kiwenwästä(?), / yksi päiävä pääskyisestä / västäräkistä ei vähäkän." Huomasitteko pienen eron tuossa lopussa, ovathan pääskynen ja västäräkki tavallisesti päinvastaisessa järjestyksessä!

Hieman lystikkäitä usein nämä tällaiset vanhat sääennustukset. Niitä tutkiskellessaan lukija joskus törmää vaikeasti ymmärrettäviin kohtiin, niin kuin nyt tässäkin, että juhannuspäivän sade ennustaisi huonoa pähkinäsataa. Monet näistä kirjastista taisivat syntyä yrittelijään kustantajakirjanpainajan aloitteesta, ja joku studentti sitten käänsi parhaan taitonsa mukaan keskieuropalaisista vastaavista vihkosista. Tässä kirjassessa on sentään Suomenmaan olosuhteet otettu mitä melkoisesti huomioon, ja varsinaissuomalaiset varmaan hyötyvät myös syyskuulle kirjatusta neuvosta: "Tammen omenasta tällä kuulla arwellaan minkälataista vuotta on odotetava."

Mutta minkänkaltaista...?